

Taller Internacional

Els Paisatges de l'Aigua IV

Força, camí i aliment; l'aigua a l'alta muntanya

Del 7 al 11 de juliol de 2008

Coordinació:

Carles Llop Torné

Departament d'Urbanisme i Ordenació del Territori de la Universitat Politècnica de Catalunya

Ignasi Aldomà Buixadé

Departament de Geografia i Sociologia de la UdL

Els Pirineus són el gran "chateau d'eau" que abasteix la metròpoli de Barcelona i les principals ciutats del país i el que alimenta els corredors humits i els regadius de les grans planes. L'aigua de la muntanya aporta, a més a més, la base del gran motor que feu possible el desenvolupament de les indústries i ciutats a la primera meitat del segle XX, i és també l'escarpa que conforma el paisatge muntanyenc i la força que mou la multiplicat d'activitats que ara i adés han permès prosperar i viure a muntanya; molins, serradores, tallers tèxtils, ... La força de l'aigua ha obert els camins que porten a la plana i els rius han estat també una via de transport cap aquestes. L'abundant aigua dels Pirineus assaona pastures, camps i activitats i crea jocs i llegendes; però per això els pirinencs han hagut d'entendre, domesticar i somniar els camins de l'aigua i en això han estat també uns precursors per les grans planes secanes. El taller es proposa una aproximació a les diverses formes-paisatges d'aquest "chateau d'eau" pirinenc que l'any 2008 ha estat objecte de renovades propostes d'aprofitament per a la solució de l'eventual secada de Barcelona; no seran les últimes.

Programa de treball

El taller es proposa una aproximació individual i conjunta per part dels participants, amb l'objectiu de:

- Sentir i viure els paisatges de l'alta muntanya a través dels itineraris de descoberta.
- Conèixer els rius, barrancs i medis humits característics de l'alta muntanya.
- Descobrir les activitats humanes de l'alta muntanya i la importància de l'aigua en el seu desenvolupament.
- Imaginar l'evolució possible i/o desitjable dels paisatges de l'aigua a l'alta muntanya.

Amb aquesta finalitat, el programa de treball del Taller comprèn i es desenvoluparà a través de:

- Recorregut i visita de les comarques de l'Alt Pirineu durant la setmana del 7 al 11 de juliol segons programa adjunt.
- Realització d'un treball individual fet a partir de les observacions de la setmana de camp (quadern de notes, fotografies i altres possibles documents). El treball es pot concretar en el mateix quadern de notes i/o la realització d'un text o power-point de síntesi final.
- Selecció dels materials elaborats individualment per a la realització d'un document de síntesi: un llibre i una exposició. Els resultats es presentaran en una jornada sobre paisatge a determinar.

Els temes a desenvolupar individualment en relació als paisatges de l'aigua a l'alta muntanya i que seran objecte també de l'atenció dels diferents itineraris, visites i exposicions comprenen (un o un part dels temes enunciats):

- La caracterització dels recursos hídrics a muntanya (precipitacions, cabals, variacions).
- Elements de la gestió del cicle de l'aigua i la seva evolució.
- Les diferents formes de l'aigua en els estatges muntanyencs.
- Els espais naturals de l'aigua, flora i fauna relacionada amb l'aigua.
- Usos i visió lúdica de l'aigua a l'alta muntanya.
- El desenvolupament de productes turístics a partir de l'aigua.

Qüestions logístiques

Contactes de referència:

Ignasi Aldomà Buixadé 639 990685 aldoma@geosoc.udl.cat

Gerard Panadés gpanades@alumnes.udl.cat

Ens anirem comunicant per totes les contingències.

El punt de trobada de dilluns és la **Gasolinera Pont de Suert** a les 09:30.

Qui vulgui pot anar a dormir el dia abans al Pont de Suert, sinó es sortirà a les 7,30 h del parking del Rectorat de la UdL (Lleida).

Com a material de treball, se us repartirà un dossier. Porteu màquina de fotos, bolígrafs i altre material (prismàtics, ...) més a discreció. Si disposeu d'ordinador portàtil i el voleu portar, podrà ajudar-vos a avançar les conclusions en les estones de després de sopar (l'hostal disposa també de wi-fi).

- L'explotació energètica de l'aigua, passat i present.
- Els pobles de l'aigua (incidència urbana de les centrals).
- El patrimoni industrial vinculat a l'aigua.
- Les infraestructures de l'aigua.
- Festes, llegendes i manifestacions culturals.
- Paisatges, expressions i elements relacionats amb l'aigua

Com a base de treball es repartirà un dossier individual amb una selecció de documents i dades de referència i la bibliografia.

Programa d'activitats

Dilluns, dia 7 de juliol

- 09:30 Trobada a la gasolinera de l'entrada (des de Lleida) del Pont de Suert
- 10:00 Sessió de treball inicial i visita del Centre de Fauna del Pont de Suert
- 12:00 Itinerari pel Camí de l'Aigua des del Pont de Suert a Lavaix
- 16:00 Sessió de treball conjunta amb el Postgrau d'Ordenació territorial i arquitectura de muntanya, que estudia el Xerallo, enclau productiu lligat a l'explotació de l'aigua, amb presentacions sobre economia, societat i cultura als Pirineus.

Dimarts, dia 8 de juliol

- 08:00 Sortida fins peu telefèric Estany Gento. Visita
- 09:00 Pujada telefèric Estany Gento
- Itinerari Estany Gento - Casa d'aigües central de Cabdella.
- 12:30 Visita central de Cabdella
- 16:00 Central la Pobleta de Bellvei
- 17:30 Museu dels Raiers, el Pont de Claverol
- 19:00 Visita salines de Gerri de la Sal i casa de la Sal

Dimecres, dia 9 de juliol

- 08:00 Sortida per visitar Parc Nacional d'Aigüestortes i l'estany de Sant Maurici.
- Itinerari Sant Maurici - Amitges - Circ de Colomers - Balneari de Tredós.
- 17:00 Visita de la Mola de Salardú (Vall d'Aran).
- 18:00 Parada Vall de Ruda i retorn pel port de la Bonaigua.

Dijous, dia 10 de juliol

- 08:00 Sortida cap a la Vall de Cardós
- Itinerari per la ruta dels ponts medievals Lladorre - Pont d'Arròs, Ribera de Cardós
- 16:30 Visita serradora d'Alòs d'Isil
- 17:30 Visita Ecomuseu de les Valls d'Àneu i activitats.

Divendres, dia 11 de juliol

- 08:00 Sortida cap a Andorra (port de Cabús o del Cantó)
- 11:00 Visita a la Farga Rossell (la Massana)
- 12:30 Itinerari del riu urbà, Les Escaldes - Andorra la Vella
- 16:00 Itinerari Parc de la Valira (la Seu d'Urgell) i sessió de treball
- 18:00 Visita Parc del Segre i sessió de treball final
- 20:00 Acabament taller

Tret de l'itinerari del Parc Nacional (pendent de que sigui transitable per la neu, sinó es faria una ruta alternativa), la resta d'itineraris no presenten cap dificultat i poden fer-se amb qualsevol equipament. Seria millor, en tot cas, procurar-se un bon calçat per caminar, com també un anorac per l'alta muntanya i nits fredes. Una petita motxilla serà molt útil.

En el cas que algú es cansi més del compte o tingui dificultats expressos per caminar, disposarem d'un cotxe escombra de suport.

El taller i l'estada són gratuïts; però possiblement calgui pagar algun dinar i alguna activitat puntual, a més dels vostres capricis: per això millor porteu uns 100 euros.

L'estada de referència serà l'**Hotel Can Josep de Sort**.

La inscripció és limitada a **14 persones**.